

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Lukáš Boček

Datum: 24.3.2013

Ročník: kvinta

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Literární komunikace

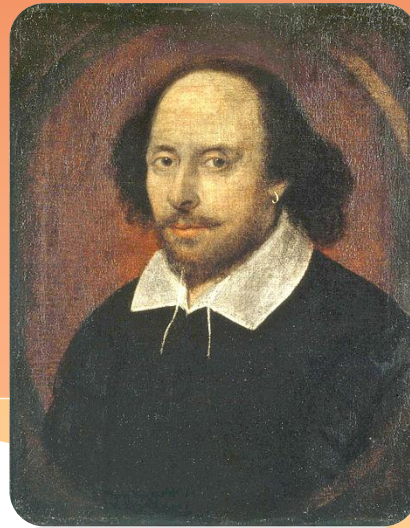
Téma: Renesanční a humanistická literatura – Anglie

Klíčová slova: Literatura, renesance, humanismus, filosofická východiska, Anglie, William Shakespeare

Anotace: Prezentace žáky interaktivním způsobem seznamuje s uměleckým vývojem ve středověku v období rozkvětu renesance a humanismu. Především se zaměřuje na anglickou renesanci a dílo Williama Shakespeara.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Renesance a humanismus v anglické literatuře:
William Shakespeare

Opakování

- * Co víš o životě Williama Shakespearea?
 - * Narodil se ve Stratfordu nad Avonou v alžbětinské Anglii, v Londýně se věnoval divadlu
- * Jaké texty tvoří jeho dílo?
 - * Hry (tragédie, komedie, historické, pohádkové), sonety, ostatní texty (např. další básně)
- * Jaké divadlo založil? Co o něm víš?
 - * The Globe
- * Co je to sonet?
 - * Milostná báseň s danou formou
- * Jakou má formu?

téze

• 4 verše

antitéze

• 4 verše

syntéza

• 3 verše

syntéza

• 3 verše

Dílo bývá děleno do tří období

1. období z let 1591 - 1600

- ❖ Především komedie, ve kterých vítězí spravedlnost a láska
- ❖ Historická dramata, staré náměty z anglické minulosti a z antiky

2. období z let 1601 - 1608

- ❖ Není jistý, zda jsou renesanční ideály uskutečnitelné
- ❖ Pesimismus a tragédie

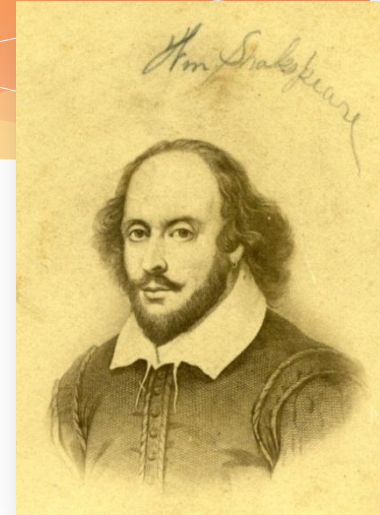
3. období z let 1608 - 1612

- ❖ Romantické hry, charakter romance a sonety
- ❖ Prvky tragédie i komedie

Charakteristika díla

- * od středověkého názoru na život se obrací k životu pozemskému, vzorem je **antika**
- * hrdinové jeho děl jsou silných citů a vášní
- * o svém osudu rozhodují sami
- * na rozdíl od středověkých hrdinů plně prožívají pozemský život
- * objevuje se nový typ hrdinky – ženy (optimistické, energické, vtipné – opak středověké hrdinky)
- * po roce 1600 změna – krize renesančního optimismu – pramenící z poznání, že humanistické ideály nelze uskutečnit ani v nové společnosti -> začíná psát tragédie
- * často užíval v dramatických dílech **blankversu** („prázdný verš“, nerýmuje se, je jambický, sylabotónický a o pěti stopách – záleží na počtu a rozložení přízvučných a nepřízvučných slabik)
- * Vznešený jazyk, díla psána **vysokým stylem**

Sonet číslo 66

originál:

Tired with all these, for restful death I cry:
As to behold desert a beggar born,
And needy nothing trimmed in jollity,
And purest faith unhappily forsworn,

And gilded honour shamefully misplaced,
And maiden virtue rudely strumpeted,
And right perfection wrongfully disgraced,
And strength by limping sway disabled,

And art made tongue-tied by authority,
And folly, doctor-like, controlling skill,
And simple truth miscalled simplicity,
And captive good attending captain ill.

Tired with all these, from these would I be gone,
Save that to die, I leave my love alone.

Martin Hilský, 1992

Znaven tím vším, já chci jen smrt a klid,
jen nevidět, jak žebrá poctivec,
jak pýchou dme se pouhý parazit,
jak pokříví se každá čistá věc,

jak trapně září pozlátka všech poct,
jak dívčí cudnost brutálně rve chťíč,
jak sprostota se sápe na slušnost,
jak blbost na schopné si bere bič,

jak umění je pořád služkou mocných,
jak hloupost zpupně chytrým poroučí,
jak prostá pravda je všem prostě pro smích,
jak zlo se dobru chechtá do očí.

Znaven tím vším, já umřel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe zanechat.

1. Zhodnot'te báseň ze tří plánů:
tematického, kompozičního a jazykového.
2. Interpretuj vlastními slovy, o čem báseň je

Přednes sonetu s komentářem
překladatale Martina Hilského

Sonet číslo 130

originál:

My mistress' eyes are nothing like the sun;
Coral is far more red than her lips' red;
If snow be white, why then her breasts are dun;
If hairs be wires, black wires grow on her head.

Martin Hilský, 1992

Oči mé milé nejsou slunce, věru,
její rty nejsou rudý korál, zas.
Ňadra jak sníh, kde jen ten průměr беру,
Z drátu, ne ze zlata, je její vlas.

1. Co vás na sonetu nejvíce překvapuje či zaráží? Proč?
2. Jakou dobovou konvencí tak básník napadá?
- 3a. Jaký básnický prostředek je zde využit?
Doložte textem:
- 3b. K čemu uvedený básnický prostředek slouží? Jakou má funkci?
4. Která pasáž budí patrně největší rozruch? Proč si to myslíte?

Viděl jsem růže, červené a bílé,
však ona nemá tváře samý nach,
čichal jsem vůně příjemné a milé,
z jejích úst ale bývá cítit pach.

Rád slyším ji, však přiznám bez mučení,
že nevyhlodí libozvučný tón,
jak chodí bohyně mi známo není,
však vím, že ona dupe jako slon.

Oč lepší však je, ač jí mnohé schází,
než ty, jež básník zdobí lží a frází.

Přednes sonetu s komentářem
překladaře Martina Hilského

Zdroje obrázků

- * <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Shakespeare.jpg>
- * <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sonnets1609titlepage.jpg>
- * <http://it-it.abctribe.com/Disegni/Guide/Generiche/globe4.jpg>